

JONAS NILSSON:

Pellefantsamhället

Nya media har alltid oroad etablissemangen och makthavarna. Tidningarna, radion, TV:n, videon är goda exempel. Staten har med stort folkligt stöd försökt ta kontroll och ibland lyckats under årtionden, innan någon brutit mediet fritt från statlig kontroll. Om dessutom ungdomar varit inblandade har kravet på regleringar varit massivt.

Ung standard

Det är därför inte förvånansvärt att datakommunikation i dag är föremål för regleringsivrarnas intresse. Det konstiga är egentligen att det tagit så lång tid. Även om World Wide Web är en ung standard och Internet inte varit tillgängligt för allmänheten mer än ett fåtal år, är datorkommuni-

kation inte nytt. Sedan tidigt 80-tal har BBS-världen utvecklats och givit möjlighet till e-mail och filöverföring över hela världen via fidonet. Det betyder i praktiken text, ljud, bild (men förr enoormt långsamt) och mer eller mindre anonym gruppkommunikation, d v s just det som nu plötsligt utmålas som hot.

Usel datalagstiftning

Möjligen beror saktfärdigheten på att datorer och kunskap om datorer haft en viss strålgans. Det är svårt, ibland obegripligt och i förbund med framtiden. För bara ett drygt år sedan skrev en av Aftonbladets unga ledarskribenter att den som är över sjutton utan att kunna data är hopplöst på efterkälken. En helt felaktig uppfattning, självfallet, men typisk och säkert en delförklaring till osäkerheten.

Okunskapen avspeglas också i vår datalagstiftning. Den var usel redan när den var ny. Till dess försvar bör dock påpekas att den har en

inriktning på skydd för den personliga integriteten, även om detta är valpigt och leder till dråpliga konsekvenser. Det är t ex oklart om detta nummer av SvT, producerat på dator, är lagligt. Det innehåller ju en rad namn på existerande personer tillsammans med ibland rätt detaljerade uppgifter om deras politiska åsikter.

Men i och med att datorer och datorstödd kommunikation håller på att bli var mans egendom vaknar politikernas intresse. Det är naturligtvis inte frågan om en konspiration eller en primärt sett medveten reaktion. Snarast är det frågan om den primitiva misstro som makt-havare känner inför något som sprider sig bland folket.

Kraftiga inskränkningar

Först ut på plan är naturligtvis USA. För ett par månader sedan skrev president Bill Clinton under *Communication Decency Act*, ett lagförslag som bland en del goda

JONAS NILSSON leder *Fria Moderata Högerstudenter* (f d *Fria Moderata Studentförbundet*)

inslag innehåller kraftiga inskränkningar i yttrandefriheten. Ingenting får publiceras på Internet eller i BBS:ar som är "obscent" eller "oanständigt". De citerade ordens amerikanska motsvarigheter har ungefär samma valör som de svenska. Vad som är obscen kan nog vara lätt att komma överens om – många av Maplethorpes foton är obscena – men vad är oanständigt? Supvisan om flickan och svinet? Hasse&Tage? Gamla nummer av Fib-aktuell? Svårt att säga, men klart är att om lagen vinner kraft (vilken ännu inte hänt eftersom USA har ett utmärkt system med lagprövning) kommer antagligen både diskussionsgrupper om bröstcancer, abort, brottsoffer och sexuella övergrepp, tavlor av Zorn, filmer av Bergman och texter av Bukowski vara straffbara. Att skriva "fuck" kommer att kunna ge tusentals dollar i böter.

Farliga budskap

Bland det som är oanständigt ryms i princip allt som inte passar sig på ett dagis eller i en lågstadiesklass. Det är också detta som är kärnan i argumentationen för

inskränkningar i yttrandefriheten. Ett oreglerat informationsutbud på Internet antas öka risken för att barn nås av farliga eller obehagliga budskap. I vilken mån barn här eller i USA verkligen tillbringar mycket tid i ensamhet framför data-skärmen är oklart, men visst kommer någon att skrapa fram ett exempel förr eller senare.

Lagd i malpåse

Argumenten skiljer sig på ett intressant sätt mellan Sverige och USA. I USA är den politiska yttrandefriheten ett överordnat värde och religionen viktig. I Sverige är inte yttrandefriheten viktig på samma sätt och religion och traditionella värden är satta på undantag. USA oroar sig följdriktigt för snusk, medan vi oroar oss för nazism och knarklegalisering. Pedofilen finns på båda håll, men är i den svenska debatten lagd i malpåse.

Här inställer sig till sist den principiella frågan. Internet är en del av samhället. I likhet med stora delar av samhället finns det mycket där som inte passar på ett dagis. Frågan är vad målet bör vara:

Att skydda barnen från de olämpliga

delarna av samhället genom åtgärder särskilt inriktade på detta, d v s som vi gjort i hundratals år.

” Bland det som är oanständigt ryms i princip allt som inte passar sig på ett dagis eller i en lågstadiesklass. Det är också detta som är kärnan i argumentationen för inskränkningar i yttrandefriheten. ”

Eller genom att sträva efter att dagisanpassa hela samhället genom att reglera bort allt som vi inte vill se på dagis. Vi vuxnas rätt till yttrandefrihet och rätt att själva välja vilka budskap vi vill ta del av offras för att skapa ett björnesmagasin-pellefant-glassläskåpizzasamhälle.

Mitt tips: Skaffa tillgång till World Wide Web och ta en titt innan politiker-na ska börja "visa sig handlingskraftiga". Snart kan det vara för sent.